

Zitting 1980–1981

16 813 (R 1165)

Herziening van het militair tuchtrecht (Wet militair tuchtrecht)

Nr. 2

ONTWERP VAN RIJKSWET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de gedragsregels van het militair tuchtrecht vast te stellen bij de wet, alsmede nieuwe voorschriften te geven inzake de tuchtstraffen en de behandeling van tuchtzaken;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, de bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk in acht genomen zijnde, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ENIG ARTIKEL

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

De zowel in deze wet als in het Wetboek van Militair Strafrecht voorkomende uitdrukkingen hebben in beide dezelfde betekenis. Artikel 61 van het Wetboek van Militair Strafrecht is van toepassing.

Artikel 2

De straffen, in deze wet voorzien, zijn op de militair die een gedragsregel van deze wet schendt van toepassing, indien het feit niet in enige strafwet is omschreven.

Artikel 3

1. De gedragsregels van deze wet zijn van toepassing:
 - a. gedurende de tijd waarin de militair dienst doet of behoort te doen;
 - b. op een militaire plaats;
 - c. anders dan in de gevallen, genoemd onder a en b, indien en voorzover de wet de toepassing voorschrijft.

2. Onder militaire plaats wordt in deze wet verstaan een gebouw, terrein, vaartuig, luchtvaartuig of voertuig, dat in gebruik is bij of ten behoeve van de krijgsmacht, of dat de militair tot verblijf of gebruik dient bij de vervulling van zijn taak in internationaal verband.

Artikel 4

In deze wet wordt onder commandant verstaan de militair die ingevolge artikel 48 tot straffen bevoegd is.

Artikel 5

In deze wet wordt onder beschuldigde verstaan de militair van wie op grond van feiten of omstandigheden wordt vermoed dat hij een in deze wet omschreven gedragsregel heeft geschonden en aan wie naar aanleiding daarvan een beschuldiging is uitgereikt.

HOOFDSTUK II. GEDRAGSREGELS

§ 1. Gedragingen tegen de geheimhoudingsplicht

Artikel 6

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die enig gegeven, de dienst betreffende, mededeelt aan of ter beschikking stelt van iemand die tot kennisneming daarvan niet bevoegd is, voorzover de verplichting tot geheimhouding uit de aard der zaak volgt.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

§ 2. Gedragingen waardoor de militair dienstverplichtingen niet nakomt

Artikel 7

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die ongeoorloofd afwezig is.

Artikel 8

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair aan wiens schuld het is te wijten dat hij niet in staat is dienstverplichtingen te vervullen.

Artikel 9

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die zich onttrekt aan dienstverplichtingen, deze verplichtingen zonder toestemming niet vervult of ophoudt te vervullen.

Artikel 10

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich hij die zijn taak als militair onzorgvuldig verricht.

Artikel 11

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een andere militair of iemand, die anderszins ten behoeve van de krijgsmacht werkzaam is, geen hulp verleent, indien en voor zover deze nodig is en kan worden geleverd.

§ 3. Gedragingen waardoor de militair het functioneren van de krijgsmacht belemmert

Artikel 12

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die zich door lijdelijkheid of onwilligheid tegen militaire diensten verzet.

Artikel 13

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die de uitvoering van een in het belang van de militaire dienst genomen maatregel belet, belemmert of verijdelt.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

Artikel 14

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een andere militair of iemand, die anderszins bij of ten behoeve van de krijgsmacht werkzaam is, zonder noodzaak hindert bij de uitoefening van zijn taak.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

§ 4. Gedragingen tegen het dienstbevel

Artikel 15

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een dienstbevel niet opvolgt.

Artikel 16

Het voorgaande artikel is niet toepasselijk indien de bevolen gedraging onrechtmatig is of door de militair te goeder trouw als onrechtmatig werd beschouwd.

Artikel 17

Indien twee of meer onderling strijdige dienstbevelen zijn gegeven, is het niet opvolgen van een bevel dat voorafgaat aan het laatst gehandhaafde geen met de militaire tucht strijdige gedraging.

§ 5. Gedragingen tegen het dienstvoorschrift

Artikel 18

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een dienstvoorschrift niet opvolgt.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats, indien het in het dienstvoorschrift gegeven ge- of verbod betrekking heeft op het gedrag van de militair die zich voor de uitoefening van zijn dienst buiten Nederland bevindt, voorzover de bijzondere omstandigheden ter plaatse dat ge- en verbod vereisen.

Artikel 19

Het voorgaande artikel is niet toepasselijk indien een van het dienstvoorschrift afwijkend dienstbevel is opgevolgd.

§ 6. Gedragingen tegen de persoon

Artikel 20

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een andere militair of iemand, die anderszins bij of ten behoeve van de krijgsmacht werkzaam is, in het openbaar of in zijn tegenwoordigheid met enig kwaad bedreigt, uitscheldt, of bespot.

Artikel 21

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die tegen beter weten in een aantijging tegen of een klacht over een andere militair of iemand, die anderszins bij of ten behoeve van de krijgsmacht werkzaam is, inbrengt of inzendt.

Artikel 22

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die de persoon van een andere militair of iemand, die anderszins bij of ten behoeve van de krijgsmacht werkzaam is, aantast.

Artikel 23

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een andere militair of iemand, die anderszins bij of ten behoeve van de krijgsmacht werkzaam is, nodeloos in gevaar brengt.

§ 7. Ambtsmisdragingen

Artikel 24

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een mededeling, die hij uit hoofde van zijn ambt moet doen, niet of onjuist doet.

Artikel 25

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die door misbruik van zijn invloed als meerdere tegenover een mindere deze overhaalt iets te doen, niet te doen of te dulden, indien daaruit enig nadeel voor de dienst kan ontstaan.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

Artikel 26

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die door gift, belofte, bedreiging of misleiding een andere militair:

a. weerhoudt van het ter kennis van de commandant brengen van een inbreuk op een gedragsregel, omschreven in deze wet;

b. overhaalt tot het valselijk ter kennis brengen van een inbreuk op een gedragsregel, omschreven in deze wet;

c. overhaalt tot of weerhoudt van het instellen van beroep, het doen van een beklag of het indienen van een verzoek.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

Artikel 27

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die, wetende dat een mindere inbreuk maakt of heeft gemaakt op een gedragsregel van deze wet, nalaat maatregelen te nemen.

Artikel 28

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een onrechtmatig bevel geeft aan een mindere.

§ 8. Gedragingen tegen de orde

Artikel 29

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die wanordelijkheden veroorzaakt of daaraan deelneemt.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de in uniform geklede militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

Artikel 30

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een andere militair mondeling of bij geschrifte opruit tot een inbreuk op enige in deze wet omschreven gedragsregel, alsmede de militair die een dergelijk geschrift verspreidt.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

Artikel 31

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een geschrift verspreidt of op enige andere wijze openbaar maakt op een plaats, een tijdstip of een wijze, waaromtrent bij dienstvoorschrift een verbod is gegeven in het belang van het verkeer of ter voorkoming van belemmering van de dienst of ter bescherming van rijksgoederen of goederen van derden.

Artikel 32

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die inbreuk maakt op de regels die bij dienstvoorschrift zijn vastgesteld inzake meningsuiting die anders dan door middel van geschrift plaatsvindt, voorzover die regels niet de inhoud van de uiting betreffen, en zijn gegeven in het belang van het verkeer of ter bestrijding of voorkoming van ongeregelheden en verstoringen van het ordelijk verloop van de dienst.

Artikel 33

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een betoging organiseert of daaraan deelneemt, indien deze op een militaire plaats gehouden wordt zonder dat toestemming is gevraagd van het bevoegd gezag, dan wel indien de toestemming is geweigerd in het belang van het verkeer, of omdat redelijkerwijs is te verwachten dat ongeregelheden zullen plaatsvinden of het ordelijk verloop van de dienst zal worden verstoord.

2. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die buiten een militaire plaats in uniform deelneemt aan een betoging, tenzij deze in Nederland plaatsvindt en uitsluitend tot onderwerp heeft de voor de militairen algemeen geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 34

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die een vergadering organiseert of daaraan deelneemt, indien die op een militaire plaats wordt gehouden zonder dat toestemming is gevraagd van het bevoegd gezag, dan wel indien de toestemming is geweigerd in het belang van het verkeer, of omdat redelijkerwijs is te verwachten dat ongeregelheden zullen plaatsvinden of het ordelijk verloop van de dienst zal worden verstoord.

Artikel 35

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die, zich voor de uitoefening van de dienst op het gebied van een vreemde mogendheid bevindend, enige, niet het Koninkrijk betreffende, politieke activiteit ontplooit. Onder politieke activiteit is niet begrepen het uitoefenen van het actief en passief kiesrecht.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

§ 9. Misdragingen in verband met goederen en diensten

Artikel 36

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die gebruik maakt van goederen of diensten van de krijgsmacht, zonder daartoe gerechtigd te zijn.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

Artikel 37

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die enig goed, in gebruik ten behoeve van de krijgsmacht, onzorgvuldig behandelt of onderhoudt.

Artikel 38

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die nodeloos slordig gekleed gaat.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de in uniform geklede militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

Artikel 39

1. In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair, ten gevolge van wiens nalatigheid of achteloosheid enig goed, in gebruik ten behoeve van de krijgsmacht, vernield, beschadigd, onbruikbaar of onklaar dan wel wegge maakt wordt.

2. Het eerste lid is mede van toepassing op de militair die geen dienst doet of behoort te doen, en zich niet bevindt op een militaire plaats.

Artikel 40

In strijd met de militaire tucht gedraagt zich de militair die de aan een andere militair of iemand, die anderszins bij of ten behoeve van de krijgsmacht werkzaam is, voor persoonlijk gebruik ter beschikking gestelde ruimte niet respecteert.

HOOFDSTUK III. STRAFFEN

Artikel 41

De straffen zijn:

- a. berisping;
- b. geldboete;
- c. strafdienst;
- d. uitgaansverbod.

Artikel 42

1. De berisping bestaat uit een geschrift waarvan het model door Ons wordt vastgesteld.
2. De tenuitvoerlegging van de berisping geschiedt door de uitreiking van het geschrift tegelijk met de uitreiking van de uitspraak.

Artikel 43

1. Het bedrag van de geldboete is tenminste twee gulden en vijftig cents en ten hoogste honderd gulden.
2. Een geldboete kan niet worden opgelegd indien daardoor de som van de geldboetes, ingevolge deze wet in een kalendermaand aan de militair opgelegd, een bedrag van tweehonderd gulden te boven zou gaan.

Artikel 44

1. De geldboete moet binnen drie dagen na de uitreiking van het afschrift van de uitspraak door de gestrafte worden betaald.
2. De commandant kan de gestrafte op zijn verzoek eenmaal uitstel van betaling verlenen voor ten hoogste achtentwintig dagen.
3. De geldboete moet in ieder geval worden betaald als het feitelijk verblijf onder de wapenen van de gestrafte eindigt.

Artikel 45

1. Bij gebreke van betaling binnen de bij of ingevolge het voorgaand artikel gestelde termijn worden de niet betaalde geldboetes op de militaire bezoldiging van de gestrafte ingehouden.
2. De inhouding geschiedt door de functionaris belast met de uitbetaling van de militaire bezoldiging.
3. Op het in te houden bedrag wordt een toeslag berekend van tien procent met een minimum van een gulden, welke op gelijke wijze als de geldboete op de aan een gestrafte toekomende bezoldiging wordt ingehouden.

Artikel 46

Bij of krachtens algemene maatregel van Rijksbestuur worden regels gesteld met betrekking tot de invordering, de inhouding, de verantwoording en de bestemming van de ingevorderde of ingehouden gelden.

Artikel 47

1. De strafdienst bestaat uit het verrichten van dienst door de gestrafte in overeenstemming met zijn rang, stand of functie, buiten de voor hem geldende diensturen.
2. De strafdienst wordt opgelegd voor de duur van ten hoogste drie uren op ten hoogste tien werkdagen.
3. Een militair ondergaat op dezelfde dag niet meer dan een straf van strafdienst.
4. Een militair ondergaat per kalendermaand de straf van strafdienst niet gedurende meer dan vijftien werkdagen.
5. Indien een militair op grond van het bepaalde in het vorige lid in een kalendermaand een hem opgelegde straf van strafdienst niet volledig ondergaat, zal hij het resterende deel in de volgende kalendermaand ondergaan.
6. De tenuitvoerlegging van de strafdienst vangt zo spoedig mogelijk aan na de uitreiking van de uitspraak en vindt voor zover mogelijk plaats op achtereenvolgende werkdagen.
7. Het ondergaan van de straf van strafdienst is dienst.
8. In geval van ontslag uit de militaire dienst eindigt de tenuitvoerlegging van de strafdienst van rechtswege op het moment waarop dat ontslag ingaat.

9. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid kan de onmiddellijk boven de commandant gestelde bevelvoerende meerdere het feitelijk verblijf onder de wapenen van degene die de straf van strafdienst ondergaat, verlenen totdat die straf is ondergaan.

Artikel 47a.

1. Het uitgaansverbod bestaat uit de verplichting om op vrije dagen op de door de commandant aan te wijzen militaire plaats of gedeelten daarvan aanwezig te zijn en te blijven.

2. Aan de militair die gestraft is met de straf van uitgaansverbod, zal zoveel mogelijk worden opgedragen gedurende de tijd, dat hij die straf ondergaat, dienst te verrichten in overeenstemming met zijn rang, stand of functie.

3. Het uitgaansverbod wordt opgelegd voor de duur van ten hoogste twee vrije dagen, indien een militair de gedragsregel van artikel 7 of van artikel 15 heeft geschonden en binnen een termijn van drie maanden voorafgaande aan de uitreiking van de uitspraak eerder is bestraft wegens schending van dezelfde gedragsregel.

4. Een militair ondergaat per kalendermaand de straf van uitgaansverbod niet gedurende meer dan vier vrije dagen, en voor zover de tenuitvoerlegging geheel of ten dele in het weekend plaatsvindt, gedurende niet meer dan twee opeenvolgende weekenden.

5. Het derde, vijfde, zesde, zevende en achtste lid van artikel 47 zijn van overeenkomstige toepassing, alsmede het negende lid van dat artikel met dien verstande dat tijdens die verlenging het uitgaansverbod kan worden tenuitvoergelegd op werkdagen.

HOOFDSTUK IV. STRAFBEVOEGDHEID

Artikel 48.

1. De bevoegdheid tot het opleggen van straffen aan onder zijn bevelen staande militairen komt toe aan:

- a. de bevelvoerende militair van een oorlogsschip, inrichting van de zee-macht, compagnie, eskadron, batterij of squadron;
- b. de door Onze Minister van Defensie aan te wijzen bevelvoerende militair van een andere militaire eenheid dan onder a genoemd.

2. Aan boord van een oorlogsschip komt de bevoegdheid tot het opleggen van straffen aan militairen, die op dat schip zijn ingescheept, uitsluitend toe aan de bevelvoerende militair van dat schip.

3. Indien een bevelvoerende militair als bedoeld in het eerste lid, onder a of b, zelf degene is van wie wordt vermoed dat hij een in deze wet omschreven gedragsregel heeft geschonden, komt de bevoegdheid tot het opleggen van straffen toe aan de onmiddellijk boven hem gestelde bevelvoerende meerdere.

4. De bevoegdheid tot het opleggen van straffen komt toe aan de onmiddellijk boven een in het eerste lid bedoelde bevelvoerende militair gestelde bevelvoerende meerdere indien het betreft een in een van de artikelen 20–23 omschreven gedraging tegen de persoon van de in het eerste lid bedoelde bevelvoerende militair.

5. Indien een militair van wie wordt vermoed dat hij een in deze wet omschreven gedragsregel heeft geschonden hoger of ouder in rang is dan de in het eerste lid bedoelde bevelvoerende militair komt de bevoegdheid tot het opleggen van straffen toe aan de onmiddellijk boven laatstbedoelde militair gestelde bevelvoerende meerdere van hogere rang dan eerstbedoelde militair.

6. Indien in de gevallen bedoeld in het derde, vierde of vijfde lid de aldaar aangewezen bevelvoerende militair geen tuchtproces kan doen aanvangen binnen de in artikel 52, eerste lid, genoemde termijn, wordt:

- a. het tuchtproces gehouden door de in het eerste lid bedoelde bevelvoerende militair zelf in het geval bedoeld in het vierde lid;
- b. deze termijn verlengd met 21 dagen in de gevallen bedoeld in het derde of vijfde lid.

Artikel 49

De bevoegdheid om, hetzij de tenuitvoerlegging van een straf van strafdienst of van uitgaansverbod op te schorten of te schorsen, hetzij, na verloop van de termijn bedoeld in artikel 79 en buiten het geval dat de gestrafte tegen de uitspraak in beroep is gegaan, een strafoplegging teniet te doen of binnen de opgelegde strafsoort de strafmaat te verminderen komt toe aan:

- a. de commandant;
- b. de onmiddellijk boven de commandant gestelde bevelvoerende meerdere.

HOOFDSTUK V. HET TUCHTPROCES

TITEL I. HET TUCHTPROCES IN EERSTE AANLEG

§ 1. Begin en einde van het tuchtproces

Artikel 50

1. Het tuchtproces vangt aan met de uitreiking aan de beschuldigde van een schriftelijk stuk, de beschuldiging, door of vanwege de commandant.
2. De commandant behoudt een afschrift van de beschuldiging.
3. De datum van uitreiking wordt aangetekend op het afschrift bedoeld in het voorgaande lid.
4. Terzake van dezelfde gedraging kan slechts eenmaal een beschuldiging worden uitgereikt.
5. Wijziging van de beschuldiging is voor de aanvang van het onderzoek mogelijk. In geen geval worden wijzigingen toegelaten die tengevolge hebben dat de beschuldiging niet langer dezelfde gedraging in de zin van artikel 51, onder b zou inhouden. De wijziging wordt onverwijld, doch in ieder geval voor de aanvang van het onderzoek, aan de beschuldigde schriftelijk meegedeeld.

Artikel 51

De beschuldiging vermeldt:

- a. de naam, rang en militaire eenheid van de betreffende militair;
- b. een omschrijving van een of meer gedragingen die vermoedelijk de schending van een of meer gedragsregels inhouden met vermelding van feiten en omstandigheden waarop dat vermoeden is gegrond en met opgave van tijd en plaats waarop die gedraging of gedragingen hebben plaatsgevonden;
- c. de mededeling dat de commandant heeft besloten terzake een onderzoek te houden.

Artikel 52

1. Behoudens het bepaalde in artikel 48, zesde lid, wordt geen beschuldiging uitgereikt indien het een gedraging betreft die meer dan 21 dagen tevoren heeft plaatsgevonden.
2. Geen beschuldiging wordt uitgereikt aan degene die feitelijk niet meer onder de wapenen verblijft.
3. Een beschuldiging, uitgereikt in strijd met de voorgaande leden, wordt ingetrokken.

Artikel 53

1. Het tuchtproces in eerste aanleg eindigt:
 - a. met een beslissing als bedoeld in de artikelen 52, derde lid, 75, 77 of 78, vijfde lid;
 - b. van rechtswege indien er na 21 dagen sedert de aanvang van het tuchtproces geen uitspraak is gedaan, behoudens de verlenging van deze termijn ingevolge de artikelen 58, tweede lid, 63, tweede of derde lid, of 78, eerste lid;
 - c. van rechtswege bij ontslag uit de militaire dienst.
2. Behoudens in het geval uitspraak is gedaan als bedoeld in artikel 75 deelt de commandant aan de beschuldigde schriftelijk mee dat het tuchtproces is geëindigd.

Artikel 54

Het feitelijk verblijf onder de wapenen kan worden verlengd voor het houden van een tuchtproces in eerste aanleg.

§ 2. De vertrouwensman

Artikel 55

1. De beschuldigde kan zich in ieder stadium van het tuchtproces doen bijstaan door een vertrouwensman.
2. Het bepaalde in het voorgaande lid wordt de beschuldigde bij het uitreiken van de beschuldiging medegedeeld.

Artikel 56

1. De vertrouwensman kan door de beschuldigde worden gekozen uit het militair en burgerpersoneel, in dienstbetrekking bij het departement van defensie en gelegerd of tewerkgesteld op hetzelfde schip, in dezelfde inrichting of kazerne, dan wel op dezelfde basis of bij hetzelfde onderdeel als de beschuldigde.
2. In bijzondere gevallen kan de commandant ook andere personen als vertrouwensman toelaten.

Artikel 57

Medebeschuldigten in dezelfde zaak worden niet als vertrouwensman toegelaten.

Artikel 58

1. De commandant kan de vertrouwensman voor de verdere duur van het tuchtproces uitsluiten wegens verstoring van de ordelijke behandeling van de zaak.
2. Ingeval van uitsluiting van zijn vertrouwensman wordt de beschuldigde op zijn verzoek in de gelegenheid gesteld binnen 24 uur een nieuwe vertrouwensman te kiezen. De termijn bedoeld in artikel 53, eerste lid, onder b, wordt in dat geval met een dag verlengd.

Artikel 59

Het optreden als vertrouwensman is dienst.

§ 3. Enige bevoegdheden tijdens het tuchtproces

Artikel 60

De commandant kan de beschuldigde doen horen ter voorbereiding van het onderzoek. Artikel 66 is van overeenkomstige toepassing.

2. De commandant kan getuigen en deskundigen horen of doen horen in ieder stadium van het tuchtproces.
3. De verklaringen van de op grond van het eerste of tweede lid gehoorde personen worden schriftelijk vastgelegd.

Artikel 61

De beschuldigde en zijn vertrouwensman kunnen na de uitreiking van de beschuldiging de op de zaak betrekking hebbende stukken inzien, tenzij het belang van geheimhouding van gegevens of het belang van derden zich daartegen verzet.

§ 4. Het onderzoek

Artikel 62

1. De commandant roept de beschuldigde schriftelijk op voor het onderzoek.
2. Het onderzoek vangt niet eerder aan dan 24 uur na de uitreiking van de beschuldiging.
3. Indien de beschuldigde om een eerdere behandeling verzoekt, kan de commandant daartoe besluiten.

Artikel 63

1. De beschuldigde is verplicht te verschijnen.
2. Indien de beschuldigde niet verschijnt wegens een gewichtige reden van verhindering, schort de commandant het onderzoek op of schorst hij dit. De termijn bedoeld in artikel 53, eerste lid, onder b, wordt in dat geval voor de duur van de opschorting of schorsing, doch ten hoogste 21 dagen verlengd.
3. Indien de beschuldigde niet verschijnt zonder een gewichtige reden van verhindering, schort de commandant het onderzoek op of schorst hij dit voor bepaalde tijd en wordt de beschuldigde nogmaals schriftelijk opgeroepen. Hij is bevoegd de medebrenging van de beschuldigde te gelasten. De tweede volzin van het voorgaande lid is van toepassing.

Artikel 64

1. De commandant roept de getuigen en deskundigen op wier verschijning hij nodig oordeelt.
2. De beschuldigde en zijn vertrouwensman kunnen verzoeken dat ook andere getuigen en deskundigen worden gehoord. De commandant voldoet aan dit verzoek, tenzij het onderzoek daardoor wordt geschaad of het verzoek kennelijk onredelijk is.
3. De opgeroepen getuigen en deskundigen zijn verplicht te verschijnen.
4. Ten aanzien van getuigen en deskundigen zijn de artikelen 217–219 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.
5. De vergoeding van door getuigen en deskundigen gemaakte onkosten geschiedt volgens regelen te stellen bij algemene maatregel van Rijksbestuur.

Artikel 65

1. De commandant houdt het onderzoek.
2. Het onderzoek is niet openbaar.

Artikel 66

De beschuldigde is niet verplicht te antwoorden. Dit wordt hem voor of bij de aanvang van het onderzoek ter kennis gebracht.

Artikel 67

1. De commandant hoort de beschuldigde, de getuigen en de deskundigen.
2. Hij stelt de beschuldigde en de vertrouwensman in de gelegenheid de getuigen en deskundigen, door zijn tussenkomst, vragen te stellen.
3. Hij stelt de vertrouwensman in de gelegenheid het woord te voeren.

Artikel 68

De beschuldigde wordt voor de sluiting van het onderzoek in de gelegenheid gesteld het laatste woord te voeren.

§ 5. De bewijsmiddelen

Artikel 69

Als bewijsmiddelen worden alleen erkend:

- a. eigen waarneming door de commandant van een in de beschuldiging omschreven gedraging;
- b. eigen waarneming door de commandant tijdens het onderzoek;
- c. verklaringen van de beschuldigde;
- d. verklaringen van een getuige;
- e. verklaringen van een deskundige;
- f. geschriften.

Artikel 70

Op zich zelf leveren voldoende grondslag voor de overtuiging dat de in de beschuldiging omschreven gedraging heeft plaatsgevonden:

- a. de eigen waarneming genoemd in het voorgaande artikel onder a;
- b. de in een getuigenverklaring of in een geschrift opgenomen waarneming van een in de beschuldiging omschreven gedraging, door een militair of andere ambtenaar, die uit hoofde van zijn functie of rang met enig toezicht op de naleving van gedragsregels is belast.

Artikel 71

Feiten of omstandigheden van algemene bekendheid behoeven geen bewijs.

§ 6. Beraad en uitspraak

Artikel 72

Na sluiting van het onderzoek beraadt de commandant zich of hij door de inhoud van de in artikel 69 genoemde bewijsmiddelen de overtuiging heeft gekregen dat een in de beschuldiging omschreven gedraging van de beschuldigde heeft plaatsgevonden en, in bevestigend geval, of zulks de schending van een gedragsregel oplevert.

Artikel 73

1. Is de commandant van oordeel dat een gedragsregel is geschonden, dan beraadt hij zich over de oplegging van straf.
2. Acht de commandant de beschuldigde strafbaar, dan legt hij een straf voorzien in deze wet op.
3. Indien de commandant dit in verband met de geringe betekenis van de gedraging of gelet op de persoon van de beschuldigde of zijn persoonlijke omstandigheden raadzaam acht, legt hij geen straf op.
4. In andere gevallen dan bedoeld in het tweede en derde lid spreekt de commandant de beschuldigde vrij.

Artikel 74

Bij bestraffing van een militair die een of meer in deze wet genoemde gedragsregels heeft geschonden, wordt slechts een straf opgelegd.

Artikel 75

1. Na het sluiten van het onderzoek beslist de commandant uiterlijk op de eerstvolgende werkdag. Deze beslissing wordt vastgelegd in een schriftelijk stuk, de uitspraak.

2. De uitspraak wordt door of vanwege de commandant onverwijld aan de beschuldigde uitgereikt.

3. De datum van uitreiking wordt op de uitspraak aangetekend.

Artikel 76

De uitspraak vermeldt in ieder geval:

- a. de naam, rang en militaire eenheid van de beschuldigde;
- b. de bewezen gedraging of gedragingen;
- c. de geschonden gedragsregel of gedragsregels;
- d. de beslissing.

§ 7. Bijzondere bepalingen

Artikel 77

Is de commandant van oordeel dat een in de beschuldiging omschreven gedraging een strafbaar feit inhoudt, dan trekt hij de beschuldiging in en handelt hij overeenkomstig het bepaalde in artikel 162 van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 78

1. Indien de commandant gedurende het tuchtproces meent dat een in de beschuldiging omschreven gedraging niet de schending van een dienstvoorschrift oplevert, omdat dit dienstvoorschrift naar zijn oordeel in strijd is met een hogere regeling, schorst hij het tuchtproces, voorzover het deze gedraging betreft. De termijn bedoeld in artikel 53, eerste lid, onder b, wordt in dat geval met de duur van de schorsing verlengd.

2. Hij roept over de vermeende strijdigheid schriftelijk de beslissing in van de in artikel 79, eerste lid, bedoelde rechtbank onder overlegging van de op de zaak betrekking hebbende stukken.

3. Indien de rechtbank beslist dat het dienstvoorschrift niet in strijd is met een hogere regeling, deelt zij deze beslissing mee aan de commandant. Deze hervat het tuchtproces met inachtneming van die beslissing.

4. Indien het tuchtproces terzake van andere gedragingen inmiddels is voortgezet en geëindigd met een uitspraak, hervat de commandant, nadat hij de beslissing van de rechtbank heeft ontvangen, het op grond van het eerste lid geschorste tuchtproces. De commandant neemt daarbij de door hem gegeven uitspraak in acht. Artikel 74 is niet van toepassing met dien verstande dat een op te leggen straf gelijksoortig moet zijn aan de al opgelegde straf en het totaal het maximum niet te boven mag gaan.

5. Indien de rechtbank beslist dat het dienstvoorschrift waaromtrent haar beslissing is gevraagd in strijd is met een hogere regeling, spreekt zij de beschuldigde vrij met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde gedraging.

6. Tegen de beslissing van de rechtbank staat geen verdere voorziening open.

TITEL II. HET BEROEP

§ 1. Instelling van het beroep

Artikel 79

1. De gestrafte kan binnen vijf dagen na de uitreiking van de uitspraak beroep instellen bij de rechtbank, die ingevolge de bepalingen van de Wet militaire strafrechtspraak bevoegd zou zijn geweest, indien de betreffende gedraging een strafbaar feit zou hebben opgeleverd.

2. Onder de gestrafte in de zin van deze titel wordt mede begrepen degene ten wiens aanzien een beslissing is genomen als bedoeld in artikel 73, derde lid, met betrekking tot de schending van een gedragsregel neergelegd in de artikelen 6, 30, 31, 32, 33, 34 en 35.

Artikel 80

1. Het beroep wordt ingesteld bij beroepschrift, dat bij de commandant moet worden ingediend.

2. De commandant zendt het beroepschrift onverwijld door naar de rechtbank. Hij voegt daarbij alle op de zaak betrekking hebbende stukken met opgave van de bewijsmiddelen op grond waarvan hij tot de overtuiging is gekomen dat een in de beschuldiging omschreven gedraging heeft plaatsgevonden.

Artikel 81

Als dag van indiening geldt de dag van ontvangst van het beroepschrift door of namens de commandant. De dag van ontvangst wordt terstond op het beroepschrift aangetekend.

Artikel 82

De rechtbank is bevoegd bij gemotiveerde beslissing te verklaren, dat een na de beroepstermijn ingediend beroepschrift geacht wordt tijdig te zijn ingekomen, indien de gestrafte redelijkerwijs niet geacht kon worden in verzuim te zijn geweest.

Artikel 83

Zodra het beroepschrift is ingediend, kan de voorzitter van de militaire kamer, bedoeld in artikel 85, de tenuitvoerlegging van een straf van strafdienst of van uitgaansverbod opschorten of schorsen. Hiervan wordt aantekening gesteld op het beroepschrift.

Artikel 84

De griffier van de rechtbank stelt zo spoedig mogelijk afschriften van het beroepschrift en de op de zaak betrekking hebbende stukken ter beschikking van het openbaar ministerie.

§ 2. De behandeling en afdoening van het beroep

Artikel 85

1. Het beroep wordt zo spoedig mogelijk behandeld door een meervoudige militaire kamer bij de in artikel 79 bedoelde rechtbank.

2. De voorzitter van de militaire kamer bepaalt op welke dag het beroep wordt behandeld.

Artikel 86

1. De oproeping van de gestrafte geschiedt door de griffier.
2. De termijn van oproeping is tenminste zes dagen. Op verzoek van de gestrafte kan deze termijn worden verkort.
3. Indien de gestrafte niet verschijnt en de rechtbank zijn aanwezigheid in persoon noodzakelijk acht, stelt zij de behandeling voor bepaalde tijd uit en gelast de oproeping van de gestrafte.
4. Indien de gestrafte wederom niet verschijnt, kan de rechtbank het beoep vervallen verklaren.

Artikel 87

1. De voorzitter bepaalt welke getuigen en deskundigen zullen worden opgeroepen. Artikel 64, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat het verzoek tenminste drie dagen voor de behandeling dient te zijn binnengekomen.
2. De oproepingen geschieden door de griffier.
3. Getuigen en deskundigen zijn verplicht te verschijnen.
4. Voor getuigen is artikel 284, tweede lid, en voor deskundigen is artikel 296, eerste lid, onder 1°, van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.
5. Artikel 64, vierde en vijfde lid, is van toepassing.

Artikel 88

Het openbaar ministerie kan desgewenst bij de behandeling van het beoep zijn oordeel over de zaak kenbaar maken aan de militaire kamer.

Artikel 89

1. De gestrafte kan zich bij de behandeling van zijn beroep doen bijstaan door een vertrouwensman.
2. De artikelen 56, 57, 58, eerste lid, en 59 zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Als vertrouwensman kan ook een advocaat optreden.
4. De voorzitter kan de gestrafte een advocaat als vertrouwensman toevoegen. Een daartoe strekkend verzoek dient tenminste drie dagen voor de behandeling van het beroep bij de rechtbank te zijn binnengekomen.
5. Het bepaalde in de vorige leden wordt de gestrafte bij de oproeping medegedeeld.
6. De overeenkomstig het vierde lid toegevoegde advocaat ontvangt een beloning en vergoeding van door hem gemaakte onkosten volgens regelen te stellen bij algemene maatregel van Rijksbestuur.

Artikel 90

1. De voorzitter heeft de leiding bij de behandeling.
2. De artikelen 61 en 65-74 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor commandant gelezen wordt militaire kamer.

Artikel 91

1. De militaire kamer kan een verhoor schriftelijk doen geschieden dan wel de ondervraging opdragen aan een van haar leden of aan een opsporingsambtenaar.
2. Indien het verhoor is opgedragen aan een lid van de militaire kamer, is artikel 87, tweede, derde en vierde lid, alsmede artikel 64, vierde en vijfde lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 92

1. De rechtbank beslist uiterlijk 14 dagen na afloop van de behandeling van het beroep in een schriftelijke, met redenen omklede uitspraak.
2. De voorlezing van de uitspraak in beroep geschiedt in het openbaar en de uitspraak wordt de gestrafte in persoon betekend.
3. Een afschrift van de uitspraak wordt toegezonden aan de commandant en aan Onze Minister van Defensie.

Artikel 93

De rechtbank bevestigt in beroep de beslissing in eerste aanleg, zo nodig met verbetering of aanvulling daarvan, of doet de zaak af met gehele of gedeeltelijke vernietiging van die beslissing.

Artikel 94

De beslissing in eerste aanleg wordt vernietigd:

- a. indien enige in de voorgaande titel voorgeschreven termijn is overschreden;
- b. indien enige andere vorm dan onder a bedoeld, is verzuimd en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de gestrafte daardoor in zijn verdediging is geschaad.

Artikel 95

Indien bij de beslissing in beroep een reeds geheel of gedeeltelijk tenuitvoergelegde straf van strafdienst of van uitgaansverbod wordt teniet gedaan of verminderd, bepaalt de rechtbank, volgens bij algemene maatregel van Rijksbestuur te stellen regelen, op welke wijze het door de gestrafte geleden nadeel zal worden hersteld.

Artikel 96

Indien de tenuitvoerlegging van de opgelegde straf is opgeschort of geschorst, wordt, als de beslissing van de rechtbank daartoe aanleiding geeft, de straf of het resterende deel van de straf zo spoedig mogelijk ten uitvoer gelegd.

Artikel 97

Tegen de beslissing in beroep staat geen verdere voorziening open.

Artikel 98

Indien het beroep is ingesteld bij een mobiele rechtbank, is het bepaalde in deze paragraaf omtrent de militaire kamer van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK VI. DWANGMIDDELEN

Artikel 99

1. In geval van ontdekking op heterdaad is, indien bijzondere omstandigheden dat onverwijld vorderen, iedere meerdere bevoegd degene die wordt verdacht van de schending van een gedragsregel aan te houden en hem naar een plaats van verhoor te geleiden. Artikel 128 van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.
2. De meerdere is bevoegd van iedere mindere te vorderen hem bij de geleiding bijstand te verlenen.
3. Indien de meerdere de plaats van aanhouding niet terstond kan verlaten, is hij bevoegd van iedere mindere te vorderen voor de geleiding zorg te dragen.

Artikel 100

1. De commandant is bevoegd een geschrift als bedoeld in artikel 30 of 31, dan wel een ander voorwerp waarvan hij redelijkerwijs mag aannemen dat het tot bewijs kan dienen van de schending van een gedragsregel, in te nemen of te doen innemen.

2. Indien de commandant niet aanwezig is en zijn optreden niet kan worden afgewacht, dan wel indien degene die wordt verdacht van de schending van een gedragsregel onbekend is, komt de in het vorige lid genoemde bevoegdheid mede toe aan door Onze Minister van Defensie aan te wijzen functionarissen.

3. Het in het eerste lid bedoelde geschrift of voorwerp wordt zo spoedig mogelijk ter beschikking gesteld van de rechthebbende, doch in elk geval:

- a. zodra de commandant beslist geen beschuldiging uit te reiken;
- b. zodra blijkt dat geen beschuldiging kan worden uitgereikt op grond van het bepaalde in artikel 52, eerste of tweede lid;
- c. vijf dagen na de uitspraak in eerste aanleg, indien geen beroep is ingesteld;
- d. zodra het tuchtproces op een andere wijze eindigt;
- e. bij de uitspraak in beroep.

4. Het in het eerste lid bedoelde geschrift of voorwerp wordt op de wijze te bepalen bij algemene maatregel van Rijksbestuur gedurende zes maanden ter beschikking gehouden van de rechthebbende. Is teruggave alsdan niet mogelijk gebleken dan wordt het geschrift of voorwerp vernietigd.

Artikel 101

1. Over de inneming van een geschrift als bedoeld in artikel 100 kan de rechthebbende zich binnen 5 dagen schriftelijk beklagen bij de voorzitter van de militaire kamer als bedoeld in artikel 85.

2. Met betrekking tot de wijze van indiening van het klaagschrift zijn de artikelen 80, 81 en 82 van overeenkomstige toepassing.

3. De voorzitter van de militaire kamer geeft zo spoedig mogelijk een met redenen omklede beschikking, nadat de klager in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord.

4. Acht de voorzitter van de militaire kamer het beklag gegrond, dan gelast hij dat het geschrift zo spoedig mogelijk ter beschikking wordt gesteld van de rechthebbende, indien dat nog niet is geschied op grond van het bepaalde in artikel 100, derde lid.

5. Een afschrift van de beschikking wordt uitgereikt aan de klager en aan degene die het geschrift of voorwerp heeft ingenomen of doen innemen.

6. Tegen de beschikking staat geen verdere voorziening open.

HOOFDSTUK VII. KRIJGSGEVANGENEN EN GEÏNTERNEERDE PERSONEN

Artikel 102

Onverminderd de bepalingen van het Verdrag van Genève betreffende de behandeling van krijgsgevangenen, van 12 augustus 1949, is deze wet, met uitzondering van hoofdstuk III, van overeenkomstige toepassing op krijgsgevangenen en andere geïnterneerde personen die ingevolge artikel 65 van het Wetboek van Militair Strafrecht gedeeltelijk met Nederlandse militairen zijn gelijkgesteld, met dien verstande dat:

- a. de straffen, omschreven in artikel 89, eerste lid, van vorengenoemd verdrag, worden geacht te zijn voorzien in deze wet;
- b. Met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de straf, omschreven in artikel 89, eerste lid, onder 1 van vorengenoemd verdrag, de artikelen 44–46 van deze wet van overeenkomstige toepassing zijn;
- c. de tenuitvoerlegging van de straf, omschreven in artikel 89, eerste lid, onder 4 van vorengenoemd verdrag, geschiedt volgens regelen te stellen bij algemene maatregel van Rijksbestuur;

d. de vergrijpen, bedoeld in artikel 93, tweede en derde lid, van vorengenoemd verdrag, worden geacht in te houden schendingen van gedragsregels van deze wet, terwijl ten aanzien van die feiten het gestelde in de laatste zinsnede van artikel 2 en in artikel 77 van deze wet buiten toepassing blijft.

HOOFDSTUK VIII. SLOTBEPALINGEN

Artikel 103

De Algemene termijnenwet (wet van 25 juli 1964, Stb. 314) is van toepassing.

Artikel 104

Deze Rijkswet kan worden aangehaald als «Wet militair tuchtrecht».

Artikel 105

Het tijdstip van inwerkingtreding van deze Rijkswet wordt nader bij Rijkswet bepaald. Deze laatste wet bevat tevens overgangsbepalingen.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad en het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Defensie,

De Minister van Justitie,